

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
۳۸. بخش مسکن، شهرسازی و مدیریت شهری

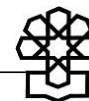
معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات زیربنایی

کد موضوعی: ۲۵۰
شماره مسلسل: ۱۴۷۱۱
بهمن‌ماه ۱۳۹۴

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۲	مقدمه
۳	۱. بررسی الزامات جهت گیری های ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵
۱۵	۲. بررسی اعتبارات بخش مسکن و شهرسازی
۱۶	۲-۱. نقاط قوت
۱۶	۲-۲. نقاط ضعف
۲۵	۳. ردیف های متفرقه
۳۰	۴. گذری بر تعرفه های درآمدی
۳۱	منابع و مآخذ

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور ۳۸. بخش مسکن، شهرسازی و مدیریت شهری

چکیده

پیش‌بینی اعتبارات بودجه‌ای و مأموریت‌های محوله باید به نحوی تخصیص و تنظیم شود که زمینه تحقق اهداف و برنامه‌های مصوب بوده و رافع نیازهای اعتباری بخش‌ها و برنامه‌های ذیربط باشد، از این منظر، نوع برنامه‌ها، حجم اعتبارات و انطباق آن با تکالیف قانونی بخشی در لایحه بودجه سنواتی بخش راه و شهرسازی و مدیریت شهری حکایت از آن دارد که گرچه برخی از جهت‌گیری‌ها و افزایش منابع اعتباری، سعی در بهبود شرایط و پاسخگویی به نیازها داشته و الزام در شفافیت و صراحت حاکمیت قوانین و مقررات را می‌طلبد، اما بسیاری از امور با اهمیت در این بخش مورد غفلت و کم‌توجهی قرار گرفته است، پرداختن به ضروریاتی مانند نوسازی بافت‌های فرسوده، براساس طرح جامع و با رعایت معیارهای شهرسازی نوین به‌مثابه تنها فرصت بازتولید مسکن حداکثر در شرایط محدودیت عرضه زمین در شهرها و تکلیف قانونی در نوسازی سالیانه ۱۰ درصد از این‌گونه بافت‌ها، جدیت در مقاوم‌سازی بناهای با اهمیت و ضروری و نظارت عالی بر کیفیت و کمیت اجرای ضوابط، مقررات و استانداردها در کلیه پروژه‌های عمرانی و ساخت‌وسازهای شهری با توجه به تکالیف ساختارهای تشکیلاتی، ارتقای کیفی سیاستگذاری و تدقیق و بهبود اعتبارات اجرای برنامه‌های حمل‌ونقل عمومی، درون‌شهری و برون‌شهری، اعم از ریلی، جاده‌ای، هوایی، دریایی، اتوبوس و ...، ضرورت افزایش اعتبارات برنامه‌های مرتبط با روستاها و تفکیک رؤس برنامه‌های روستایی از شهری، با توجه به مغفول ماندن برنامه‌ها و ضرورت تحقق مهاجرت معکوس و الزام در تقویت مبادی مهاجرت، از جمله مواردی است که در این لایحه می‌بایستی مورد توجه قرار می‌گرفت. این وضعیت به ابقاء و تکثر مسائل مربوطه در سنوات و برنامه‌های توسعه‌ای آتی منجر خواهد شد. بررسی ردیف‌های مرتبط با بخش راه و شهرسازی و مدیریت شهری، بیانگر آن است که این لایحه ضمن داشتن نقاط قوت، از استمرار سنواتی ضعف‌ها و حتی عدم نظم رفتاری در تنظیم برنامه‌های بخشی برخوردار است.

— همچنین در این لایحه، افزایش اعتبار ۲ درصدی وزارت راه و شهرسازی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴، با رویکرد افزایش اعتبارات توسعه شبکه شتابنگاری با ۱,۰۲۶ درصد افزایش؛ سازمان هواپیمایی کشوری با ۲۹ درصد افزایش؛ ارائه خدمات شهری و روستایی ذیل سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها با ۱,۶۲۷ درصد افزایش؛ شرکت سهامی راه آهن با ۱۵ درصد افزایش؛ سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور با ۱۴ درصد افزایش متبلور شده است.

گنجانیدن حجم زیادی از اعتبارات در ردیف‌های متفرقه این لایحه، عدم تفکیک برنامه‌های شهری و روستایی و نامشخص بودن سهم اعتبارات هر بخش، عدم توجه به ضرورت نوسازی بافت‌های فرسوده منطبق بر طرح‌های جامع شهرسازی نوین به‌عنوان فرصت بازتولید حداکثر مسکن، با توجه به محدودیت عرضه زمین در شهرها، ضرورت تبعیت و مدیریت قیمت بازار مسکن کشور اعم از استیجاری و مالکیتی، براساس شاخص‌های موفق جهانی، لزوم تدقیق برنامه‌ها و اعتبارات وزارت راه و شهرسازی و تشکیلات وابسته در راستای سطح اجرای تکالیف قانونی، ضرورت تقویت منابع سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از بابت افزایش اعتبارات توسعه روستایی و عدم توجه به ارتقای کیفیت مبادی مهاجرت و توجه به توزیع جمعیت، از جمله مواردی است که به‌عنوان نقاط ضعف این بخش از لایحه محسوب شده و ضروری است تا ضمن حفظ نقاط قوت برنامه‌ای، نقاط ضعف آن مورد بررسی و اصلاح قرار گیرد.

مقدمه

بودجه‌ریزی، سازوکاری برای تنظیم، تدقیق، تطابق، اختصاص و به‌کارگیری منابع و امکانات در چارچوب اهداف و سیاست‌های کلی و چشم‌انداز، با وظایف اساسنامه‌ای و برنامه‌های دستگاه اجرایی و تحقق برنامه‌های کلان و بخشی است. به‌عبارت دیگر لایحه یا قانون بودجه، سندی برای پیش‌بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار و برآورد مصارف (شامل هزینه‌ها و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی) با التزام بر تحقق سیاست‌ها، تکالیف و اهداف قانونی می‌باشد که برعهده دستگاه مجری گذاشته می‌شود.

در ابتدای این گزارش شایان ذکر است که برآورد اعتبارات بودجه وزارت راه و شهرسازی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴، از ۲ درصد رشد برخوردار شده و فارغ از افزایش اعتبار برخی از برنامه‌ها که مطلوب ارزیابی می‌شود، بررسی احکام بالادستی در بخش مسکن، شهرسازی، و حمل‌ونقل (اعم از درون‌شهری، برون‌شهری، و هوایی و دریایی) و توسعه روستایی نشان می‌دهد که رویکردهای اتخاذ شده در احکام لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، نیاز به انطباق اساسی با آن احکام، از جمله در حوزه بافت‌های فرسوده، ساماندهی کالبدی شهری و روستایی، تقویت مبادی مهاجرت، حمل‌ونقل، مدیریت شهری، ارتقای برنامه‌های روستایی و مسکن و شهرسازی و توجه بیشتر به وظایف اساسنامه‌ای این دستگاه و تشکل‌های وابسته را می‌طلبد. گفتنی است که از جمع امور ده‌گانه اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی برحسب امور و فصول (یعنی ۲,۴۳۴,۹۳۴ میلیارد ریال) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حدود ۲/۳۸ درصد آن (معادل ۵۷,۹۶۳ میلیارد ریال) به امور مسکن، عمران شهری و روستایی (شامل فصل مسکن؛ فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری؛ فصل آب و

فاضلاب، فصل تحقیق و توسعه در امور مسکن، عمران شهری و روستایی) و حدود ۲/۷۶ درصد آن (۸۱,۸۱۴ میلیارد ریال) به فصل حمل و نقل تخصیص داده شده است. در این لایحه، ۱۷/۹۸ درصد از کل اعتبارات لایحه (یعنی ۵۳۳,۸۷۲ میلیارد ریال) به ردیف‌های متفرقه اختصاص داده شده است. شایان ذکر است که از مجموع اعتبارات متفرقه لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، مندرج در جدول ۹ (برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه در سال ۱۳۹۵) این لایحه، به میزان ۴۱,۸۱۸ میلیارد ریال، به حوزه راه و شهرسازی و مدیریت شهری و روستایی اختصاص یافته است.

لذا تأکید بر آن است تا اعتبارات مندرج در جدول ردیف‌های متفرقه، ضرورتاً و به جهت تبعیت و انطباق با یک برنامه مدون، طبقه‌بندی دستگامی، ضابطه مشخص و تکالیف حاکم بر آن تنظیم و تخصیص داده شود و از رویکرد موردی دولت و عدم حاکمیت برنامه مدون و مرتبط با آنها پرهیز شود. به عبارت دیگر ضرورت دارد تا ۹,۵۵۲,۵۸۰ میلیون ریال اعتبارات هزینه‌ای، ۴۹,۳۱۳,۶۸۱ میلیون ریال اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مجموعاً ۵۸,۸۶۶,۲۶۱ میلیون ریال از اعتبارات مذکور در بخش راه و شهرسازی و مدیریت شهری تحت برنامه مصوب قرار گیرد.

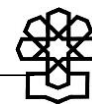
۱. بررسی الزامات جهت‌گیری‌های ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

الف) تطابق لایحه با قوانین بالادستی و دائمی

بررسی ماده واحده (بندها و اجزا) لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حکایت از آن دارد که بخش اعظمی از رویکردهای قانونی حوزه راه و شهرسازی که می‌بایستی در مفاد مندرج در این ماده واحده، بیانگر و متضمن ملحوظ شدن یا تحقق برنامه‌ها و اهداف عمده بخش راه و شهرسازی باشد وجود ندارد. همچنین مجموعه‌ای از تکالیف موضوعی در قانون برنامه پنجم توسعه (مصوب سال ۱۳۸۹) و قوانین بخشی در این حوزه می‌بایستی مورد توجه قرار می‌گرفت که چنین رویکردی مشاهده نمی‌شود و اثری از جهت‌گیری و انطباق رویکردها و فعالیت‌های سنواتی در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ برای تحقق آن اهداف دیده نمی‌شود. از این روی ضرورت دارد تا رویکردهای سنواتی بخش راه و شهرسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با تمرکز بر جهت‌گیری‌های قوانین موضوعه بالادستی، تطبیق، بررسی و تصویب شود.

از این دیدگاه، در صورتی که لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ به همین منوال تصویب شود، می‌توان گفت که بخش عمده‌ای از تکالیف بالادستی با مشکل اجرا مواجه خواهند شد. موارد عمده و مؤکدی مانند ضرورت احیا، نوسازی و بهسازی، حداقل در ۱۰ درصد از بافت‌های فرسوده و حداکثر بهره‌برداری از فرصت بازتولید مسکن در بافت‌های مذکور با رعایت معیارهای شهرسازی نوین، تقویت مبادی مهاجرت، ساماندهی توزیع جمعیت، ساماندهی حاشیه‌نشینی، تقید و

تعهد به ساخت هرگونه مسکن جمعی، اعم از مسکن‌های مهر و اجتماعی و نظایر آن، تنها در بافت‌های فرسوده، تهیه و اجرای طرح‌های متناسب با نیازهای فعلی و آتی مجموعه شهری و روستایی به‌منظور توسعه پایدار، تقویت و شفافیت عملکردی نظام درآمدی و مالی شهرداری‌ها، استانداردسازی تولید مصالح و فعالیت‌های ساخت‌وسازی از موضوعاتی است که لازم است به آنها توجه کافی و ویژه شود تا از این طریق نیازهای مربوطه به‌طور کامل مرتفع و در برنامه‌های توسعه‌ای آینده موضوعیت مجدد نداشته باشد.

ب) بررسی متن ماده واحده و تبصره‌ها

بررسی رویکردهای مندرج در متن ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حکایت از آن دارد که این رویکردها نمی‌تواند اجرای مأموریت‌ها و تحقق اهداف تبیین شده در قوانین بالادستی و موضوعه این بخش را تسهیل نماید و مشخص نیست که قوانین موضوعه برحسب کدامین اعتبار مصوب محقق خواهند شد.

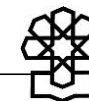
جهت‌گیری قانون اساسی راجع به برخورداری از مسکن برای آحاد افراد جامعه، در بندهای «۹» و «۱۲» اصل سوم و اصول سی‌ویکم و چهل‌وسوم و همچنین قوانین دائمی و اساسنامه‌ای، دارای صراحت مشخصی است. در این خصوص بایستی اظهار داشت که برای تحقق اصول مذکور، ضرورت دارد تا برنامه توزیع جمعیت، ساماندهی و تقویت مبادی مهاجرت و تأمین مسکن برای پاسخگویی و تأمین مسکن تقاضاهای انباشته و ایجاد فرصت برای تقاضاهای جدید تدقیق شود، اما با توجه به شرایط بازار و قابلیت و توانمندی‌های موجود، بعید به نظر می‌رسد که اصول و قوانین مذکور در حداقل یک دوره میان‌مدت محقق شود، لکن با در نظر قرار دادن موضوعیت اقتصاد مقاومتی در این برهه از زمان، لازم به ذکر است که در بخش مسکن و شهرسازی و مدیریت شهری، موضوعات متعددی می‌تواند مطرح باشد و ضرورت دارد تا تمهیدات متناسب برای تحقق آن تکالیف را اتخاذ و عملیاتی نمایند. محورهای موضوعات مرتبط با اقتصاد مقاومتی در بخش مسکن و شهرسازی و مدیریت شهری را می‌توان به شرح ذیل مورد اشاره قرار داد:

- ضرورت اجرای طرح جامع حدنگاری (کاداستر) کشور و تعیین و تکلیف و تثبیت مالکیت اشخاص (حقوقی و حقوقی) بر املاک به منظور برنامه‌ریزی بهینه شهری و روستایی؛
- ضرورت ارتقاء و افزایش بهره‌وری عوامل تولید در کلیه مراحل ساخت‌وساز و اجرای پروژه‌ها؛
- اجباری شدن رعایت کامل استانداردها در کلیه مراحل عملکردی و دستیابی به ارتقای کیفیت و کاهش هزینه‌ها؛
- اجبار در به‌کارگیری تجهیزات و فناوری‌های نوین در کلیه مراحل تولید و ساخت‌وساز؛
- ضرورت نیازسنجی مجدد پروژه‌های عمرانی و ظرفیت‌سنجی آنها با نیازهای فعلی و آتی؛
- ضرورت ارتقا و بهبود مدیریت اجرا و نظارت با رعایت کامل ضوابط و مقررات در کلیه مراحل عملکردی؛
- ضرورت تدقیق در تعریف ساختارها و کلیه پروژه‌های مدیریت شهری و اصلاح مدیریت هزینه‌کردها؛
- ضرورت حداکثر بهره‌برداری از زمین‌های شهری و بافت‌های فرسوده، با بهره‌گیری از شاخص‌ها و معیارهای شهرسازی نوین در قالب طرح‌های جامع و ساختاری؛
- ضرورت انجام پروژه‌ها در بازه زمانی تعریف شده و تدقیق در مطالعه، تأمین اعتبارات مربوطه، عملکرد کارفرمایی و پیمانکاری؛

- ضرورت تسهیل و برقراری امنیت در جذب سرمایه‌های خارجی، اعم از ایرانی و خارجی و رفع بوروکراسی زائد و غیرضرور،
- تقویت دولت جامع الکترونیک در جهت کاهش زمان و شفافیت عملکردی و نظارت دقیق بر فرآیندها؛
- ضرورت حذف هزینه‌های غیرضرور در ساخت‌وساز و تعمیرات تأسیسات، نماها، تزئینات و دکوراسیون داخلی ابنیه‌های دولتی به‌طور عام؛
- ضرورت رعایت مقررات ملی ساختمان از جمله مبحث (۱۹) در کلیه ساخت‌وسازهای دولتی و غیردولتی و ارتقای دانش و تکنولوژی در مراحل مختلف عملکردی و رفع ضعف عملکردی غالب مهندسان ناظر، دستگاه‌های ناظر از جمله سازمان نظام مهندسی و کنترل ساختمان و شهرداری‌ها؛
- ضرورت اصلاح نظام قیمتگذاری در عرضه نهاده‌های تولید مسکن ملکی و استیجاری، برحسب قوانین، معیارها و شاخص‌های بین‌المللی قیمتگذاری و تقویت اثرگذاری حاکمیت دولتی بر قاعده‌مند بودن قیمت و کاهش قدرت مانور مالکین و مشاورین املاک.

ج) اصلاحات پیشنهادی برای احکام مندرج در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

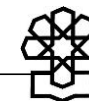
در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، رویکردهای متفاوت و گاه‌آگاه‌مغایر با قوانین موضوعه و بالادستی در بندهای مرتبط با موضوع این گزارش مشاهده می‌شود و برخی از رویکردها به دلیل بروز انحرافات عملکردی نیازمند اصلاح و رفع مسائل مطروحه در جدول ذیل را می‌طلبند. با توجه به وجود خلأها و نیازهای اصلاحی، موارد اصلاحی به شرح جدول ۱ ارائه می‌شود:

جدول ۱. متن ماده واحده و پیشنهاد اصلاحات ضروری در احکام ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

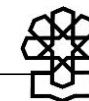
ردیف	تبصره / بند / جزء	متن لایحه	پیشنهاد	دلایل
۱	۳	در سال ۱۳۹۵ سقف تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) علاوه بر باقیمانده سهمیه سال‌های قبل، معادل ریالی پنجاه میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار تعیین می‌شود. شورای اقتصاد براساس قانون مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام این تسهیلات را به طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی اختصاص می‌دهد. بازپرداخت اصل و سود منابع طرح صرفاً از محل عایدات طرح در دوران بهره‌برداری و یا منابع پیش‌بینی شده طرح در قانون بودجه زمان تصویب طرح قابل پرداخت می‌باشد.	اصلاح	۱. طرح‌های دولتی و عمومی تفکیک گردد. ۲. تصریحی در خصوص تضمین بازپرداخت اصل و سود منابع مذکور توسط دستگاه متولی طرح و یا دولت مشخص گردد.
۲	ج / ۴	به صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۵ اجازه داده می‌شود تا نسبت به اعطای تسهیلات ارزی به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و یا تعاونی برای طرح‌های توسعه‌ای شقوق مختلف حمل‌ونقل بدون انتقال مالکیت و با معرفی وزارت راه و شهرسازی و تضمین سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و ذیربط این وزارتخانه در قبال اخذ حق دسترسی تا استهلاك اصل سرمایه و سود آن از استفاده‌کنندگان اقدام کند.	حذف یا اصلاح	(الف) در سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه هرگونه تکلیف بودجه‌ای برای صندوق توسعه ملی ممنوع است. علاوه بر این هیئت امنای صندوق توسعه ملی تنها مقام صاحب صلاحیت برای اخذ تصمیم در مورد مصارف صندوق شناخته شده و پرداخت تسهیلات به شرکت‌های بخش عمومی نیز از جمله مصارف قانون صندوق توسعه ملی مطابق اساسنامه صندوق توسعه است. (ب) با توجه به اساسنامه صندوق و امکان استفاده از منابع آن برای طرح‌های مزبور توسط بخش غیردولتی نیاز به تکرار و یا تصریح آن در این لایحه نمی‌باشد. (ج) تصریحی در تعیین دستگاهی برای تضمین بازپرداخت اصل و سود تسهیلات ارائه شده به عمل نیامده است و ضرورت دارد تا نوع و میزان تضمین سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و ذیربط وزارتخانه مشخص گردد.
۳	د / ۵	به شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته به آنها اجازه داده می‌شود به‌طور مشترک یا انفرادی با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با تأیید وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها) تا سقف هفتاد هزار میلیارد (۷۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت و صکوک اسلامی با تضمین خود با بازپرداخت اصل و سود آن با رعایت	اصلاح	(الف) در این بند عبارت «حداقل پنجاه درصد» بیانگر امکان افزایش آن تا صد درصد خواهد بود. (ب) اگر فرض شود که ۵۰ درصد به بخش حمل‌ونقل اختصاص یابد و مشمول تعهد بازپرداخت نصف به نصف مابین دولت و شهرداری گردد و سهم شهرداری با مالیات (صفر) محسوب شود. مشخص نیست که ۵۰ درصد مابقی مشمول همین تعهد و نرخ مالیاتی (صفر) خواهد بود یا خیر؟ اگر چنین باشد، امکان رغبت ورود مشارکت‌کنندگان و اجرایی شدن سایر طرح‌ها با ابهام مشارکت اشخاص مواجه خواهد شد.

ردیف	تبصره / بند / جزء	متن لایحه	پیشنهاد	دلایل
		قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت و آیین‌نامه اجرایی آن توسط شهرداری‌ها منتشر کنند. حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از سقف اوراق موضوع این بند به طرح‌های قطار شهری اختصاص می‌یابد. مجوز فروش اوراق مشارکت سنوات گذشته تا سقف تعیین شده سال صدور در سال ۱۳۹۵ نافذ است. تضمین بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت برای اجرای طرح‌های قطار شهری به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) دولت و پنجاه درصد (۵۰٪) شهرداری‌ها با نرخ مالیاتی صفر است و تضمین پنجاه درصد (۵۰٪) سهم دولت برعهده سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌باشد.		
۴	د / ۶	دولت می‌تواند دستگاه‌های اجرایی ذیربط را موظف نماید معافیت‌ها و تخفیفات مالیاتی و گمرکی را به‌صورت جمعی - خرجی در حساب‌های مربوط ثبت نمایند.	اصلاح	یادآوری: با عنایت به اینکه در لایحه احکام اجرای برنامه ششم توسعه، معافیت هرگونه مالیات را ممنوع اعلام کرده است این رویکرد در مغایرت با آن پیشنهاد مندرج در لایحه دولت است. عبارت «می‌تواند» عبارتی است که اختیار سلیقه‌ای بودن تصمیم را تبیین می‌کند و بهتر آن است که تکلیف قانونی درخصوص شمولیت کلیه دستگاه‌های اجرایی تصریح گردد و این رویکرد از لایحه بودجه می‌تواند به شفافیت در موضوع معافیت‌ها و بخشودگی منجر گردد.
۵	هـ / ۶	وزارت نیرو موظف است، علاوه بر دریافت بهای برق به ازای هر کیلو وات ساعت برق فروخته شده، مبلغ سی (۳۰) ریال به عنوان عوارض برق در قبوض مربوطه درج و از مشترکان برق از جمله باغ شهرها و خانه باغ‌های اطراف روستاها و شهرها به‌استثنای مشترکان خانگی روستایی و چاه‌های کشاورزی دریافت نماید. وجوه حاصله به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود و حداکثر تا سقف هفت هزار میلیارد (۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال صرفاً بابت حمایت از توسعه و نگهداری شبکه‌های برق روستایی و تولید برق تجدیدپذیر و پاک، توسط شرکت توانیر هزینه می‌شود.	حذف	تعرفه آب بها براساس نوع کاربری ملک تعیین می‌شود. با توجه به اینکه طبق رویه‌ها، اصرار بر آن است که نوع کاربری باغ‌ها و یا کشاورزی به کاربری‌های مسکونی و .... تغییر نیابد و در ازای این رویه‌ها، سیاست‌های جبرانی و حمایتی هم وجود ندارد، اعمال فشارها موجب بروز فساد در مراحل اجرایی و اتخاذ روندهای غیرقانونی را زمینه‌سازی خواهد نمود و سوی دیگر این سیاست تمایزی را برای باغ شهرها و خانه باغ‌هایی که ضمن تأمین بخشی از فضای سبز، تولید محصول نیز دارند از آن دسته از اماکنی که محصول و تولیدی ندارند قائل نشده است و این سیاست می‌تواند تحدیدی برای استمرار وضعیت اماکن مذکور باشد.

ردیف	تبصره / بند / جزء	متن لایحه	پیشنهاد	دلایل
۶	۶/و	به وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها) اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۵ بیست درصد (۲۰٪) از وجوه تبصره «۲» ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده معادل هفت هزار میلیارد ریال (۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال که در اختیار آن وزارتخانه قرار می‌گیرد را برای کمک و تأمین ماشین‌آلات خدماتی و عمرانی شهرهای زیر یکصد هزار نفر جمعیت و روستاها به نسبت هفتاد درصد (۷۰٪) و سی درصد (۳۰٪) هزینه کند.	اصلاح	مشخص نیست که بر مبنای چه محاسباتی، بیست درصد را معادل هفت هزار ریال تعیین کرده است. به نظر می‌رسد در صورتی که عبارت «حداکثر» قبل از عبارت «هفت هزار میلیارد ریال» منظور گردد رافع اشکال خواهد بود. بر اساس جزء «۱» تبصره ماده (۱۶) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، نرخ مالیات بر انواع سیگار و محصولات دخانی که مورد مذمت قرار دارد، دوازده درصد (۱۲٪) است و نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده بنزین که به‌عنوان یک کالای کلیدی مطرح است و نوسانات قیمتی آن شامل نوسانات قیمتی سایر کالاها و خدمات و نرخ تورم می‌شود بیست درصد (۲۰٪) می‌باشد. از این روی پیشنهاد می‌شود که در سال ۱۳۹۵، نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده سیگار و محصولات دخانی به حداقل بیست درصد (۲۰٪) افزایش یابد و منابع حاصله به برنامه‌های توسعه اماکن ورزشی، فرهنگی و خصوصاً تقویت و توسعه مبادی مهاجرت و ارتقای خدمات شهری و فاکتورهای جذب مهاجر در کانون‌های جمعیتی مذکور اختصاص یابد. سه درصد (۳٪) نرخ عوارض مندرج در بند «ب» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده برای انواع سیگار و محصولات دخانی، در سال ۱۳۹۵، به حداقل دوازده درصد (۱۲٪) افزایش یابد و منابع حاصله به برنامه‌های توسعه اماکن ورزشی، فرهنگی و خصوصاً تقویت و توسعه مبادی مهاجرت و ارتقای خدمات شهری و فاکتورهای جذب مهاجر در کانون‌های جمعیتی مذکور اختصاص یابد.
۷	۶/ز	به‌منظور توسعه حمل‌ونقل عمومی و بهبود مدیریت پسماندهای عادی به وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) اجازه داده می‌شود تا بیست درصد (۲۰٪) عوارض سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از محل بند «الف» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده را پس از واریز آن توسط سازمان امور مالیاتی به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور صرف موارد مذکور نماید.	اصلاح	این سیاست در راستای تقویت حاکمیت سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌ها بر شهرداری‌ها (بالاخص کلان‌شهرها و تهران) و دهیاری‌های کشور تداعی می‌شود. با عنایت به اینکه در متن قانون مالیات بر ارزش‌افزوده تصریح شده است که سازمان امور مالیاتی کشور موظف است عوارض وصولی هر ماه را تا پانزدهم ماه بعد به ترتیب زیر به حساب شهرداری محل و یا تمرکز وجوه حسب مورد واریز نماید (از این روی رویکرد مندرج در بند «ز» تبصره «۶» مغایر با قانون مذکور است): الف) عوارض وصولی بند «الف» ماده (۳۸) در مورد مؤدیان داخل حریم شهرها به حساب شهرداری محل و در مورد مؤدیان خارج از حریم شهرها به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور به منظور توزیع بین دهیاری‌های همان شهرستان بر اساس شاخص جمعیت و میزان کمتر توسعه یافتگی؛ ب) عوارض وصولی بندهای «ب»، «ج» و «د» ماده (۳۸) به حساب تمرکز وجوه به نام وزارت کشور. و ....

دلایل	پیشنهاد	متن لایحه	تبصره / بند / جزء	ردیف
<p>لذا پیشنهاد می‌شود براساس قانون مذکور اقدام شود و یا اینکه این رویکرد در قانون مالیات بر ارزش افزوده مورد اصلاح قرار گیرد</p> <p>ضرورت افزایش سرمایه یک بانک تخصصی مانند بانک مسکن، (در حوزه مسکن با توجه به نیاز بازار و گستردگی بخش تقاضا) بدیهی و اجتناب‌ناپذیر است، و این افزایش می‌بایستی به‌صورت نقدی و یا از طریق بخشودگی مالیات‌ها اعمال گردد، به‌طوری‌که ضمن تقویت و توسعه منابع، ابزارهای تخصصی و امکان نقش‌آفرینی آن با لحاظ تسهیلات حداکثر، حداقل نرخ سود و دوره بازپرداخت بلندمدت افزایش یابد.</p> <p>افزایش سرمایه به‌صورت واگذاری اموال غیرمنقول می‌بایستی تابع قوانین و مقررات خاص خود باشد، از این روی جهت‌گیری مندرج در این تبصره که واگذاری اموال غیرمنقول به جهت افزایش سرمایه بانک را هدف قرار داده است می‌باید از شفافیت کامل و صراحت قانونی برخوردار گردد.</p> <p>گفتنی است که حاکمیت قانون بر نوع واگذاری (قانون مناقصات - قانون اصل چهل‌وچهارم -) و تعیین ارزش و نرخ‌گذاری روز منطقه‌ای در واگذاری‌های غیرنقدی ضرورت دارد ضمن آنکه در این نوع واگذاری، زمان تبدیل شدن به پول نقد بیش از یکسال بوده و این افزایش سرمایه لزوماً بدان معنی نیست که قدرت منابع اعتباری بانک در سال ۱۳۹۵ برای تخصیص به متقاضیان این حوزه افزایش یابد.</p> <p>تذکره: ضرورت دارد تا سرنوشت نوع کاربری اموال غیرمنقول قابل واگذاری پس از واگذاری مشخص گردد. و مشخص شود که تغییر کاربری براساس تصمیم کمیسیون ماده (۵) شهرداری و یا کمیسیون تبصره «۱» ماده (۱) قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها خواهد بود و یا اینکه به همان وضعیت سابق باقی خواهد ماند که در این خصوص تغییر و یا ابقای نوع کاربری و مدت زمان تغییر کاربری نیازمند صراحت قانونگذاری می‌باشد.</p> <p>تذکره: اساسنامه بانک مسکن در تاریخ ۱۳۵۸/۱۱/۲۴ توسط شورای انقلاب مصوب شده است و هرگونه اصلاح آن می‌بایستی توسط مجلس شورای اسلامی صورت پذیرد.</p> <p>مشخص نیست که قرار دادن اموال غیرمنقولی که با ارزش مشخص و به‌صورت یک‌مرحله‌ای انجام می‌گیرد چگونه می‌تواند فارغ از نیاز مالی مستمر بخش مسکن، به شقوق مختلف حمل‌ونقل در دوره زمانی عمر بانک مسکن تسری داده شود و نیازهای آن را تأمین نماید.</p> <p>در اغلب کشورهای موفق در رفع بحران مسکن، صندوق‌ها و بانک‌های تخصصی برای آن بخش با ارائه منابع</p>	حذف و یا اصلاح	<p>به دولت اجازه داده می‌شود تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد ریال از محل واگذاری اموال غیرمنقول در اختیار وزارت راه و شهرسازی به افزایش سرمایه نقدی و یا غیرنقدی بانک مسکن و با اصلاح اساسنامه آن به عنوان یک بانک توسعه‌ای - تخصصی که به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد اختصاص دهد.</p>	۱۸ / الف	۸

ردیف	تبصره / بند / جزء	متن لایحه	پیشنهاد	دلایل
				<p>مالی مورد نیاز متقاضیان؛ حداکثر تا سقف هشتاد درصد (۸۰٪) ارزش ملک با بهره حداقل و دوره بازپرداخت بلندمدت تشکیل و به تقویت تقاضا پرداخته‌اند، اما در ایران تأمین مالی تقاضای مسکن به دلیل کمبود منابع بانکی، به صورت تخصصی توسط بانک تخصصی صورت نگرفته است.</p> <p>گفتنی است که ارائه تسهیلات با نرخ سود حداقل، اعطای حداکثر تا ۹۰ درصد تسهیلات مورد نیاز متقاضیان بخش، برای خرید ساختمان و واحد مسکونی و ایجاد ابزارهای خاص تجهیز و تخصیص منابع وجه تمایز بانک‌های تخصصی و توسعه‌ای است.</p>
۹	۱۸ / ب	<p>بانک مسکن مجاز است با استحصال جریان نقدی و تسهیلات مالی ناشی از اموال غیرمنقول در اختیار وزارت راه و شهرسازی از طریق راه اندازی انواع صندوق‌های پس‌انداز، زمین و ساختمان و اوراق بهادار و محصولات جدید بانکی به ارتقاء ظرفیت تسهیلات‌دهی خود در بخش مسکن اقدام نماید.</p>	<p>حذف و یا اصلاح</p>	<p>پیشنهاد می‌شود عبارت (مجاز است) به عبارت (مکلف است) تغییر یابد.</p> <p>در بند «الف» تبصره «۱۸»، عبارت (۵۰,۰۰۰ میلیارد ریال)، میزان اموال غیرمنقول قابل واگذاری را مشخص کرده است، اما در این بند مجدداً عبارت (ناشی از اموال غیرمنقول در اختیار وزارت راه و شهرسازی) آمده است که این عبارت بیان‌کننده سایر اموال غیرمنقول در اختیار وزارت راه و شهرسازی می‌باشد و موجبات شمولیت واگذاری به سایر اموال را ایجاد می‌کند لذا ضروری است تا در صورت اصرار بر تصویب، حکم این بند به اموال واگذار شده در بند «الف» پیوند داده شود.</p> <p>در این بند، چنین تصور شده است که اموال غیرمنقول به صورت معجزه‌آسایی تبدیل به منابع ریالی می‌شوند و بانک را در راه‌اندازی صندوق‌های پس‌انداز، زمین و ساختمان و ... برای ارتقای ارائه تسهیلات خود در بخش مسکن یاری خواهد کرد</p> <p>نکته با اهمیت اینکه، معیار ارتقای ظرفیت تسهیلات‌دهی بانک مشخص نشده است که تا چند درصد ارزش ملک را شامل می‌شود و دوره زمانی (حداکثر زمان) و نرخ سود آن (حداقل سود) را شامل خواهد شد یا خیر؟ که نیاز به تصریح دارد.</p>
۱۰	۱۸ / ج	<p>بانک مسکن می‌تواند با تأمین مالی ساختار یافته و خدمات مدیریت دارایی‌ها از طریق قراردادهای واگذاری، مشارکت و پذیرش با وکالت سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی و غیردولتی به ارائه انواع خدمات تأمین مالی مبتنی بر دارایی‌های غیربازارپذیر آنها بپردازد. متقابلاً به سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی اجازه داده می‌شود نسبت به انعقاد قراردادهای مذکور با رعایت سایر موارد قانونی اقدام نمایند.</p>	<p>حذف و یا اصلاح</p>	<p>عبارت (می‌تواند) ایجاد رفتار برحسب سلیقه را تداعی می‌کند.</p> <p>انعقاد قراردادهای واگذاری، مشارکت و پذیرش و یا وکالت سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی و غیردولتی، در ارائه انواع خدمات تأمین مالی مبتنی بر دارایی‌های غیربازارپذیر آنها موجبات فعالیت غیربانکی در قامت یک بانک را فراهم می‌کند.</p> <p>تخصیص منابع محدود بانک مسکن به شقوق غیربازارپذیر و اجرای عملیات عمرانی بر آن، به امید ایجاد ارزش افزوده و افزایش سود بانک، از یکسو نیازمند صرف زمان چندساله خواهد بود و از سوی دیگر زمینه افزایش ریسک و</p>

ردیف	تبصره / بند / جزء	متن لایحه	پیشنهاد	دلایل
				محدودیت منابع مورد نیاز متقاضیان را فراهم می‌کند. با فرض اینکه بانک از طریق بورس اقدام به ارزشگذاری و فروش سهام نماید، بعید نیست که بخشی از توان و سپرده‌های مردمی هم در این عملیات به‌کار گرفته شود. در صورتی که اجازه توسعه فعالیت‌های بانک در حوزه‌های غیرتخصصی، مقرر شود، ضرورت دارد تا با تکلیف در افزایش نقش‌آفرینی بانک از محل سودهای متعلقه در تأمین منابع مالی مورد نیاز متقاضیان؛ حداکثر تا سقف هشتاد درصد (۸۰٪) ارزش ملک با بهره حداقل و دوره بازپرداخت بلندمدت تکلیف و تبیین گردد.
۱۱	۵ / ۱۸	به بانک مسکن اجازه داده می‌شود به‌منظور تأمین مالی ریالی و ارزی مورد نیاز طرح‌های توسعه‌ای که دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی در زیرساخت ناوگان و تجهیزات شقوق مختلف حمل‌ونقل و مسکن و توسعه شهرهای جدید و عمران و بهسازی شهری تا سقف معادل پنج میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار مستقلاً و یا با مشارکت صندوق توسعه ملی نسبت به صدور انواع اوراق بهادار ارزی و ریالی با رعایت ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اقدام نماید. ریسک نوسانات غیرمتعارف نرخ ارز از منابع مذکور در طرح‌های مشترک با صندوق توسعه ملی توسط صندوق مصون‌سازی خواهد شد.	اصلاح	الف) اوراق بهادار در سایر کشورها دارای تنوع زیادی هستند. اما این اوراق در ایران دارای تنوع چندانی نیست که اغلب شامل سهام عادی، سهام ممتاز، حق تقدم، سهام جایزه، اوراق مشارکت، مشتقات (Derivatives)، اختیار معامله (Option) قرارداد آتی (Future) و صکوک می‌شوند. ب) مشخص نیست که تضمین بازپرداخت اصل و سود اوراق مزبور برعهده متولیان طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی مذکور می‌باشند یا برعهده بانک و یا صندوق توسعه ملی؟! ج) مصون‌سازی ریسک عملیات مذکور در این بند از لایحه موجب تحمیل فشار اعتباری و محدودیت منابع صندوق توسعه ملی خواهد شد.
۱۲	هـ / ۱۸	دولت مجاز است سود سهام و مالیات متعلق به عملکرد سال ۱۳۹۴ بانک مسکن را به عنوان افزایش سرمایه این بانک منظور نماید.	اصلاح	با توجه به اینکه این لایحه و این پیشنهاد از سوی دولت ارائه شده است، به‌نظر می‌رسد که تکلیف دولت با نوع تصمیم‌گیری خودش در افزایش سرمایه بانک که ناشی از مالیات‌های متعلقه است با به‌کار بردن عبارت «دولت مجاز است...» تصریح و قطعی نشده است. از این روی قطعی شدن و تکلیف دولت در افزایش سرمایه بانک مؤثر خواهد بود.

د) احکام پیشنهادی بخش مسکن و شهرسازی

با تأکید بر ضرورت تحقق پیشنهادهای اصلاحی مندرج در جدول ۱ این گزارش ایجاب می‌نماید تا احکامی را به جهت فراهم سازی تحقق برخی اهداف مندرج در قوانین و وظایف قانونی آنها لحاظ نمود که ذیلاً به آنها اشاره می‌شود:

۱. در جزء «۱» تبصره ماده (۱۶) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده برای سال ۱۳۹۵، نرخ دوازده درصد (۱۲٪) مالیات بر انواع سیگار و محصولات دخانی، همانند نرخ مالیات بر انواع بنزین، به میزان حداقل بیست درصد (۲۰٪) افزایش یابد و منابع حاصله به برنامه‌های تقویت و توسعه مبادی مهاجرت و ارتقای خدمات شهری و فاکتورهای جذب مهاجر در کانون‌های جمعیتی مذکور اختصاص یابد.

۲. سه درصد (۳٪) نرخ عوارض مندرج در بند «ب» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده برای انواع سیگار و محصولات دخانی در سال ۱۳۹۵، به میزان حداقل دوازده درصد (۱۲٪) افزایش یابد و منابع مذکور برای ارتقاء، تقویت و توسعه خدمات شهری و فاکتورهای جذب مهاجر در مبادی مهاجرت اختصاص یابد.

۳. مشخص نیست که براساس کدامین شرح وظایف تخصصی و اساسنامه‌ای، در ردیف شماره ۱۲ ذیل طبقه‌بندی ۱۵۳۰۰۰ تکالیفی از جمله:

الف) برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی، با اعتبار ۶۰,۰۰۰ میلیون ریال؛

ب) برنامه قانونگذاری، با اعتبار ۲,۰۰۰,۰۰۰ میلیون ریال؛

ج) برنامه راهبری سیاست عمومی کشور با اعتبار ۱ (نامشخص)؛

د) برنامه گسترش ورزش همگانی با اعتبار ۲۹۲,۱۶۶ میلیون ریال؛

به سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی، به‌عنوان شرکت مادر تخصصی

مدیریت ساخت‌وسازهای دولتی واگذار و تکلیف شده است.

پیشنهاد مؤکد می‌شود اعتبارات بند «الف» به شرکت عمران و بهسازی شهری، اعتبارات بند «ب» از اعتبارات این سازمان که فاقد جایگاه تقنینی است منفک و به موضوع ساماندهی مناطق حاشیه‌ای و بافت‌های فرسوده تخصیص داده شود. اعتبارات بند «ج» که نامشخص است مشخص گردد و از این سازمان منفک شود و اعتبارات بند «د» از این سازمان منفک و به وزارت ورزش و شهرداری‌ها به‌عنوان بخش‌های متولی انتقال یابد.

۴. وزارت راه و شهرسازی مکلف شود تا با جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی، ده درصد (۱۰٪) از بافت‌های فرسوده را تا پایان سال ۱۳۹۵ با برخورداری از طراحی مدرن و به‌کارگیری تکنولوژی نوین ساخت‌وساز (جهت تسریع و لحاظ استانداردهای ساخت‌وساز) نوسازی نماید.

۵. ۷۰ درصد از ساخت هرگونه مسکن جمعی (اعم از مسکن‌های مهر و اجتماعی و نظایر

آن) از سال ۱۳۹۵ تنها در بافت‌های فرسوده امکانپذیر گردد و براساس طرح جامع شهرسازی نوین صورت پذیرد و از استمرار ساخت‌وساز خودمالکی که دربردارنده مشکلات آتی شهرنشینی است پرهیز گردد.

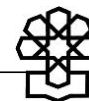
۶. وزارت راه و شهرسازی، وزارت کشور و شهرداری‌ها مکلف شوند تا در راستای کلیه طرح‌های مطالعاتی و اجرایی نوسازی و بازسازی بافت‌های فرسوده و سکونتگاه‌های غیررسمی نسبت به لحاظ کلیه شاخص‌ها، معیارها و استانداردهای شهرسازی نوین و افزایش ظرفیت‌های رفاهی و خدماتی، اجتماعی و نیازهای فعلی و آتی جامعه شهرنشینی در این‌گونه بافت‌ها اقدام نمایند.

۷. دولت مکلف است تا در راستای تحقق تبصره جزء «۲» بند «الف» ماده (۱۷۶) قانون برنامه پنجم توسعه و تسری احکام لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک (مصوب ۱۳۵۸) شورای انقلاب، به طرح‌های بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده، لایحه قانونی مربوط را جهت سیر مراحل قانونی در سال ۱۳۹۴ تقدیم نماید. رعایت معیارها و شاخص‌های افزایش بهره‌وری، استحصال و ظرفیت نیازهای زندگی فعلی و آتی شهری در طراحی‌ها و جانمایی‌ها الزامی است.

۸. منابع اختصاص‌یافته به ردیف‌های متفرقه از جمله ردیف‌های مرتبط با بخش راه و شهرسازی و مدیریت شهری، وظایفی را هدف قرار داده است که جزئی از تکالیف قانونی این بخش و دولت می‌باشد، اما متأسفانه اعتبار ردیف‌های مذکور تحت هیچ‌گونه برنامه، طبقه‌بندی دستگاهی و یا معیار قابل اتکایی، هزینه نمی‌شود و زمینه پاسخگویی دستگاه را نیز فراهم نمی‌کند، به عبارت دیگر این‌گونه اعتبارات در اختیار دولت قرار دارد و براساس نگرش‌ها و سلايق خاص، امکان هزینه دارد. از این‌رو ضروری است تا اعتبارات مذکور تحت طبقه‌بندی دستگاهی و ذیل برنامه‌های مشخص و قابل اتکایی، درج گردد.

۹. پیشنهاد می‌شود در راستای پیشبرد و تحقق بخشی از طرح جامع حدنگاری (کاداستر) کشور و تثبیت و تعیین و تکلیف مالکیت اشخاص (حقیقی و حقوقی) بر اراضی و املاک روستایی واقع در محدوده و حریم شهرها و روستاها در سال ۱۳۹۵:

الف) سازمان امور اراضی کشور مکلف گردد اسناد مالکیت اراضی واگذاری موضوع لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیای اراضی در جمهوری اسلامی ایران را پس از اجرای کامل طرح و تأیید هیئت نظارت موضوع ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع با قیمت کارشناسی روز و رعایت شرط حفظ کاربری و عدم تفکیک اراضی و تقسیم مشاعی منتقل نماید. ۱۰۰ درصد درآمد حاصله به‌منظور اجرای طرح حدنگاری (کاداستر) و پایش اراضی کشاورزی به

سازمان امور اراضی کشور اختصاص می‌یابد.

ب) سازمان امور اراضی کشور موظف گردد تا به منظور تثبیت مالکیت و سنددار کردن اراضی و املاک روستایی و کشاورزی، به ازای هر مورد اعلام سوابق و تعیین نوع کاربری اراضی مالکیت مبلغ یکصد هزار ریال (۱۰۰,۰۰۰) دریافت و به حسابی که به همین منظور نزد خزانه‌داری کل کشور ایجاد می‌گردد واریز و معادل صد درصد (۱۰۰٪) درآمد حاصله برای تأمین هزینه‌های اجرایی و طرح‌دنگاری (کاداستر)، پایش اراضی کشاورزی و حفظ کاربری اراضی کشاورزی اختصاص یابد.

۱۰. دولت مکلف گردد معادل صد درصد (۱۰۰٪) درآمد حاصل از فروش و اجاره اراضی ملی و دولتی که توسط وزارت جهاد کشاورزی در اجرای لایحه قانون واگذاری و احیای اراضی در جمهوری اسلامی ایران و مواد (۳۱) و (۳۲) آیین‌نامه اجرایی آن واگذار شده ولی پس از الحاق به حریم شهرها توسط وزارت راه و شهرسازی اقدامات فروش یا اجاره آن صورت گرفته است تا سقف پانصد میلیارد (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به حساب ردیف درآمدی نزد خزانه‌داری کل واریز نماید، پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد واریزی را برای تأمین هزینه‌های موضوع فسخ قرارداد طرح‌های واگذاری اجرا نشده و استرداد اراضی از مجریان به شماره ۹-۱۵۱۰۰۰ اختصاص دهد. پنجاه درصد (۵۰٪) مابقی درآمد مزبور برای تأمین اجرای طرح‌های وزارت راه و شهرسازی (سازمان ملی زمین و مسکن) اختصاص دهد.

۲. بررسی اعتبارات بخش مسکن و شهرسازی

بررسی اعتبارات وزارت راه و شهرسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، نشان می‌دهد که بودجه این وزارتخانه با ۲ درصد افزایش نسبت به مصوب سال ۱۳۹۴، دربردارنده حداقل رویکردهای بخشی است، اما با توجه به وجود تحریم‌ها، نرخ تورم، استمرار کاهش قیمت‌های جهانی نفت و به تبع آن کاهش منابع درآمدی دولت، به نظر می‌رسد که غالباً منابع برآورد شده با محدودیت درآمدی و اعتبارات بودجه‌ای مواجه خواهند شد، از این روی، به نظر می‌رسد که اعتباراتی که قرار است به برنامه‌ها و فعالیت‌های مندرج در این گزارش در سال ۱۳۹۵ اختصاص یابد، نسبت به اعتبارات پیش‌بینی شده در این لایحه، از کاهش معناداری برخوردار شود.

بررسی برنامه‌ها و اعتبارات بودجه‌ای حوزه مسکن و شهرسازی و مدیریت شهری، برحسب برنامه و فعالیت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد که برنامه‌های مذکور دارای نقاط قوت و ضعف عده‌ای هستند که ذیلاً به آن اشاره می‌شود:

۲-۱. نقاط قوت

تقویت و رشد میانگین اعتبارات بودجه برخی از ردیف‌ها در صورتی که بتواند در جهت بهبود و ارتقای کیفیت خدمات بخش راه، مسکن و شهرسازی هزینه شود از جمله نقاط قوت لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ قلمداد می‌شود. اعتبارات مذکور که در جدول ۲ این گزارش آمده است به قرار زیر است:

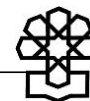
- توسعه شبکه شتابنگاری با ۱,۰۲۶ درصد افزایش؛
- سازمان هواپیمایی کشوری با ۲۹ درصد افزایش؛
- ارائه خدمات شهری و روستایی ذیل سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها با ۱,۶۲۷ درصد افزایش؛
- شرکت سهامی راه آهن با ۱۵ درصد افزایش؛
- سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور با ۱۴ درصد افزایش.

۲-۲. نقاط ضعف

- بررسی ردیف‌های مختص به وزارت راه و شهرسازی، بخش‌های مرتبط با مدیریت شهری و روستایی و تشکیلات وابسته به آنها، بیانگر آن است که در برخی ردیف‌ها برنامه‌ای که هیچ سنخیتی با شرح وظایف اساسنامه‌ای و تکالیف محوله آن ساختار ندارد تحت برنامه ساختار مذکور قرار گرفته‌اند، و ضروری است تا این برنامه‌ها و اعتبارات، تحت ساختار تخصصی آن برنامه قرار گیرد که اهم آنها عبارتند از:

- برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی تحت شرکت سهامی عمران شهرهای جدید (مادر تخصصی) با ۹۳ درصد کاهش؛
- برنامه قانونگذاری، ذیل سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی با ۲,۰۰۰ میلیارد ریال اعتبار، که برای اولین بار قید شده است. این برنامه هیچ سنخیتی با سازمان مذکور ندارد؛
- برنامه راهبری سیاست عمومی کشور ذیل سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی با اعتبار (۱)؛

- برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی با ۶۰ میلیارد ریال اعتبار که هیچ سنخیت با شرح وظایف آن سازمان ندارد ذیل سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی؛
- برنامه گسترش ورزش همگانی، ذیل سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و با اعتبار بیش از ۲۹۲ میلیارد ریال اعتبار؛
- برنامه اقدامات تأمینی و مدیریت بحران ذیل سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی با اعتبار بیش از ۲۹۴ میلیارد ریال؛
- شهرداری‌های تهران، کرج، اهواز و قم، هر کدام به ترتیب با ۳، ۶، ۱۵ و ۵ درصد کاهش اعتبار نسبت

به قانون سال ۱۳۹۴ افت اعتبار مواجه هستند که راه‌های تقویت منابع شهرداری‌ها ضروری می‌نماید.

- جداول مختص در برخی از ردیف‌های جدول برآورد اعتبارات دستگاه‌های اجرایی ملی

برحسب برنامه و فعالیت و جدول اعتبارات ردیف‌های متفرقه، حجم متعدد و وسیعی از موضوعات اجرایی در قالب یک ردیف گنجانده شده است و مشخص نیست که برای هر موضوع فعالیتی به‌طور جمعی خرجی، چه مقدار اعتبار در نظر گرفته شده است و نتیجه آن چه خواهد بود. به عنوان نمونه، برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی که اساساً متولی انجام آن مأموریت مشخص نمی‌باشد، ذیل بسیاری از سازمان‌ها از جمله سازمان مجری ساختمان آمده است.

- در حال حاضر، طرح جامع مسکن، در دست بررسی و فرآیند مراحل تصویب می‌باشد، با توجه به اینکه طرح جامع بایستی بتواند به تمامی فاکتورها و نیازهای کمی و کیفی این بخش در زمان فعلی و آتی پاسخ کامل بدهد، اما ردی از اعتبارات و یا رویکردهای بایسته در این لایحه و قانون بودجه سال ۱۳۹۴ مشاهده نشد.

- وجود افت و خیزهای فزاینده اعتباری برنامه‌ها و فعالیت‌های این حوزه در سنوات مختلف، حکایت از نبود نظم و تدقیق برنامه‌ای در تخصیص اعتبارات دارد؛

- افزایش مهاجرت و نبود برنامه‌ای برای توزیع جمعیت و تقویت مبادی مهاجرت از دیگر

موارد با اهمیت این حوزه است که تاکنون در لوایح و قوانین بودجه‌ای مورد توجه قرار نگرفته است.

در این لایحه جمع کل اعتبارات متفرقه ۵۳۳,۸۷۲,۱۴۰ میلیون ریال می‌باشد، که ۲۵۴,۵۵۴,۱۱۲ میلیون ریال آن از بابت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و ۲۷۹,۳۱۸,۰۲۸ میلیون ریال آن بابت اعتبارات هزینه‌ای می‌باشد. اعتبارات متفرقه موضوع این گزارش ۵۸,۸۶۶,۲۶۱ میلیون ریال است که ۱۰/۹۷ درصد کل اعتبارات متفرقه را به‌خود اختصاص می‌دهد. گنجاندن حجم زیادی از اعتبارات در ردیف‌های متفرقه این لایحه، حکایت از آن دارد که آن اعتبارات تابع طبقه‌بندی دستگاهی و برنامه‌ای مشخصی نیستند و می‌تواند براساس صلاحدید دولت و براساس فعالیت موضوعه صرف گردد.

- منابع اختصاص یافته به ردیف‌های متفرقه، وظایفی را هدف قرار داده است که جزئی از تکالیف قانونی این بخش و دولت می‌باشد، اما متأسفانه اعتبار ردیف‌های مذکور تحت هیچ‌گونه برنامه و یا معیار قابل اتکایی، تخصیص نمی‌یابد، به عبارت دیگر این‌گونه اعتبارات در اختیار دولت قرار دارد و براساس نگرش‌ها و سلیق خاص هزینه می‌شوند. از این‌رو ضروری است تا اعتبارات مذکور تحت ضوابط و ذیل برنامه‌های مشخص و قابل اتکایی، اصلاح و هزینه گردد.

- آنچه مورد تأکید است توجه بیشتر به ضرورت نوسازی بافت‌های فرسوده (منطبق بر

طرح‌های جامع شهرسازی نوین)، ضرورت برقراری ضابطه نرخ‌گذاری قیمت استیجار و ملک براساس شاخص‌های موفق جهانی از جمله درصد کیفیت و کمیت طراحی، مهندسی ساخت، مصالح به کار رفته در ساخت‌وساز، موقعیت مکانی، عمر بنا و... که براساس ثبت در شناسنامه فنی ساختمان مورد استناد قرار می‌گیرد، ضرورت ارتقا و افزایش بهره‌وری عوامل تولید، اجباری شدن رعایت کامل استانداردها در کلیه مراحل عملکردی، ضرورت تسهیل و برقراری امنیت در جذب سرمایه‌های خارجی، تدقیق بودجه وزارت راه و شهرسازی در راستای سطح اجرای تکالیف قانونی، تفکیک رؤس برنامه‌های روستایی از شهری (به جهت پرهیز از استمرار کم‌توجهی به نیازهای روستایی و به تبع آن افزایش پدیده مهاجرت)، تقویت برنامه‌های توسعه حمل‌ونقل عمومی، ارتقای منابع اعتباری کالبدی به تفکیک شهری و روستایی و الگو بودن ملاک‌های بین‌المللی، توجه به وجود ظرفیت‌های ساخت حداکثر مسکن در بافت‌های فرسوده با رعایت معیارهای شهرسازی نوین و منفک شدن برنامه‌های غیرتخصصی دستگاه‌ها و الحاق آن برنامه‌ها به دستگاه‌های تخصصی از دیگر مواردی است که باید بدان توجه شود.

جدول ۲. گزارش برآورد اعتبارات دستگاه اجرایی ملی برحسب برنامه و فعالیت در سال ۱۳۹۴

(میلیون ریال)

درصد نسبت تغییرات نسبت به سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۴	جمع کل	اعتبارات سال ۱۳۹۵				هدف کمی			دستگاه - برنامه	شماره دستگاه برنامه	طبقه‌بندی
			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع	اختصاصی	هزینه‌ای	هزینه واحد	مقدار	سنجه عملکرد			
۲	۱۰.۷۸۴.۷۴۴	۱۰.۹۷۹.۵۶۴	۱۰.۳۷۹.۵۶۴	۶۰۰,۰۰۰		۶۰۰,۰۰۰				وزارت راه و شهرسازی	۱	۱۵۳۰۰۰
.	.	۱۳,۰۰۰		۱۳,۰۰۰		۱۳,۰۰۰				برنامه توسعه و نگهداری راه‌های روستایی	۱۳۰۳۰۱۱۰۰۰	
.	.	۲۹۷.۷۵۰		۲۹۷.۷۵۰		۲۹۷.۷۵۰				برنامه راهبری، سیاستگذاری و تدوین ضوابط و مقررات حوزه حمل‌ونقل و هواشناسی	۱۳۰۳۰۱۲۰۰۰	
.	.	۹۳,۴۴۱	۵۶,۸۴۱	۳۶,۶۰۰		۳۶,۶۰۰				برنامه راهبری برنامه توسعه و نگهداری حوزه حمل‌ونقل	۱۳۰۳۰۱۳۰۰۰	
۵	۹.۵۰۱,۳۰۴	۱۰,۰۰۳,۴۰۵	۱۰,۰۰۳,۴۰۵							برنامه توسعه حمل‌ونقل جاده‌ای	۱۳۰۳۰۱۶۰۰۰	
-۵۹	۷۷۰,۴۴۰	۳۱۹,۳۱۸	۳۱۹,۳۱۸							برنامه توسعه حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۰	
.	.	۱۸,۰۰۰		۱۸,۰۰۰		۱۸,۰۰۰				برنامه توسعه دولت الکترونیک	۱۳۱۰۰۰۵۰۰۰	
.	.	۵۲,۲۰۰		۵۲,۲۰۰		۵۲,۲۰۰				برنامه راهبری اجرای کلیه امور مربوط به حوزه ساختمان و مسکن	۱۵۰۱۰۰۱۰۰۰	
.	.	۲۵,۸۵۰		۲۵,۸۵۰		۲۵,۸۵۰				برنامه راهبری، سیاستگذاری، تدوین، برنامه‌ریزی و ترویج ضوابط و مقررات زمین، مسکن و ساختمان	۱۵۰۴۰۰۴۰۰۰	
.	.	۱۵۶,۶۰۰		۱۵۶,۶۰۰		۱۵۶,۶۰۰				برنامه راهبری، سیاستگذاری، تدوین و نظارت بر ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری	۱۵۰۴۰۰۵۰۰۰	
۷	۷۸۹,۵۰۰	۸۴۴,۳۶۲	۱۲۵,۰۰۰	۷۱۹,۳۶۲	۵۵۰,۰۰۰	۱۶۹,۳۶۲				مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی	۲	۱۵۳۰۰۰
.	.	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰							برنامه ارائه خدمات هواشناسی	۱۳۰۳۰۰۵۰۰۰	
.	.	۳۱,۷۱۴		۳۱,۷۱۴	۱۸,۰۰۰	۱۳,۷۱۴				برنامه صدور گواهینامه فنی مصالح و اجزای ساختمان و مسکن و ابنیه	۱۵۰۱۰۰۲۰۰۰	
.	.	۴۰,۲۱۴		۴۰,۲۱۴	۳۳,۰۰۰	۷,۲۱۴				برنامه مقاوم‌سازی ساختمان‌ها و ابنیه فنی	۱۵۰۱۰۰۴۰۰۰	

طبقه‌بندی	شماره دستگاه برنامه	دستگاه - برنامه	هدف کمی			اعتبارات سال ۱۳۹۵			درصد نسبت تغییرات نسبت به سال ۱۳۹۴
			سنجه عملکرد	مقدار	هزینه واحد	هزینه‌ای	اختصاصی	جمع	
	۱۵۰۲۰۰۳۰۰۰	برنامه تدوین و ترویج مقررات حمل‌ونقل، ساختمان و مسکن				۱۶,۷۱۴	۳۲,۰۰۰	۴۸,۷۱۴	۰
	۱۵۰۲۰۱۱۰۰۰	برنامه کاهش خطرپذیری لرزه کشور				۱۵,۷۱۴	۳۵,۰۰۰	۵۰,۷۱۴	۱
	۱۵۰۴۰۰۱۰۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی				۹۰,۰۷۶	۳۷۰,۰۰۰	۴۶۰,۰۷۶	۰
	۱۵۰۴۰۰۲۰۰۰	برنامه توسعه بانک‌های اطلاعاتی و فناوری				۱۲,۷۱۴	۲۴,۰۰۰	۳۶,۷۱۴	۰
	۱۵۰۴۰۰۳۰۰۰	برنامه توسعه شبکه شتابنگاری کشور				۱۰,۲۱۶	۴,۰۰۰	۱۴,۲۱۶	۱,۰۱۶
	۸۰۳۰۱۰۰۰۰	برنامه ارتقای کیفیت فعالیت‌های آموزشی و کمک آموزشی				۳,۰۰۰		۳,۰۰۰	۰
۱۵۳۰۰۰	۳	وزارت راه و شهرسازی - اجرای قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان				۶,۷۹۱		۶,۷۹۱	۱۰
	۱۵۰۲۰۰۸۰۰۰	برنامه کمک به سازمان‌های نظام مهندسی				۶,۷۹۱		۶,۷۹۱	۱۰
۱۵۳۰۰۰	۴	وزارت راه و شهرسازی - دبیرخانه شورای عالی شهرسازی				۱۴۳,۴۰۰		۱۴۳,۴۰۰	۰
	۱۵۰۴۰۰۴۰۰۰	برنامه راهبری، سیاستگذاری، تدوین، برنامه‌ریزی و ترویج ضوابط و مقررات زمین، مسکن و ساختمان				۱۴۳,۴۰۰		۱۴۳,۴۰۰	۰
۱۵۳۰۰۰	۵	وزارت راه و شهرسازی - کمک‌های اعتباری برای تأمین مسکن				۳۳,۵۲۹		۳۳,۵۲۹	۱۰
	۱۵۰۱۰۰۳۰۰۰	برنامه کمک برای تأمین مسکن ایثارگران				۳۳,۵۲۹		۳۳,۵۲۹	۱۰
۱۵۳۰۰۰	۶	مرکز آموزش عالی هوانوردی و فرودگاهی کشور				۸۸,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۱۰۳,۰۰۰	۳۶
	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۰	برنامه توسعه حمل‌ونقل هوایی				۱۶,۲۲۲		۱۶,۲۲۲	۰

درصد نسبت تغییرات نسبت به سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۴	جمع کل	اعتبارات سال ۱۳۹۵				هدف کمی			دستگاه - برنامه	شماره دستگاه برنامه	طبقه بندی
			تملك دارایی های سرمایه ای	جمع	اختصاصی	هزینه ای	هزینه واحد	مقدار	سنجه عملکرد			
۳۰	۱۶,۸۰۰	۲۱,۸۴۸		۲۱,۸۴۸	۳,۷۵۰	۱۸,۰۹۸				برنامه آموزش کاردانی	۱۸۰۳۰۰۴۰۰۰	
۳۹	۳۹,۷۰۰	۵۵,۱۵۲		۵۵,۱۵۲	۹,۳۵۰	۴۵,۹۰۲				برنامه آموزش کارشناسی	۱۸۰۳۰۰۵۰۰۰	
۳۵	۱۲,۰۰۰	۱۶,۱۴۶		۱۶,۱۴۶	۲,۰۰۰	۱۴,۱۴۶				برنامه ارائه خدمات رفاهی به دانشجویان	۱۸۰۳۰۰۸۰۰۰	
-۵۳	۱۹,۰۴۰	۸,۸۵۴		۸,۸۵۴		۸,۸۵۴				برنامه ارتقای کیفیت فعالیت های آموزشی و کمک آموزشی	۱۸۰۳۰۱۰۰۰۰	
.	.	۱,۰۰۰		۱,۰۰۰		۱,۰۰۰				برنامه پژوهش های توسعه ای دانشگاهی	۱۸۰۵۰۰۳۰۰۰	
۱۵	۶,۷۳۷,۰۰۰	۷,۷۶۰,۷۲۷	۷,۷۶۰,۷۲۷							شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران	۷	۱۵۳۰۰۰
۱۵	۶,۷۲۲,۰۰۰	۷,۷۶۰,۷۲۷	۷,۷۶۰,۷۲۷							برنامه توسعه حمل و نقل ریلی	۱۳۰۳۰۱۵۰۰۰	
۲۴	۲۷,۳۵۱,۸۳۸	۳۳,۹۲۶,۷۸۹	۳۳,۹۲۶,۷۸۹							شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور	۸	۱۵۳۰۰۰
۸	۱۲,۴۶۴,۴۷۳	۱۳,۵۰۷,۸۶۳	۱۳,۵۰۷,۸۶۳							برنامه توسعه حمل و نقل ریلی	۱۳۰۳۰۱۵۰۰۰	
۳۷	۱۴,۸۸۷,۳۶۵	۲۰,۴۱۸,۹۲۶	۲۰,۴۱۸,۹۲۶							برنامه توسعه حمل و نقل جاده ای	۱۳۰۳۰۱۶۰۰۰	
۱	۱۰,۹۳۳,۹۳۳	۱۱,۰۲۳,۲۷۲	۱۱,۰۲۳,۲۷۲							سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای	۹	۱۵۳۰۰۰
۱	۱۰,۹۳۳,۹۳۳	۱۱,۰۲۳,۲۷۲	۱۱,۰۲۳,۲۷۲							برنامه توسعه حمل و نقل جاده ای	۱۳۰۳۰۱۶۰۰۰	
۹۳	۱,۳۱۹,۰۰۰	۲,۳۵۰,۰۰۰	۲,۳۵۰,۰۰۰							شرکت سهامی عمران شهرهای جدید، مادر تخصصی	۱۰	۱۵۳۰۰۰
۹۳	۱,۳۱۹,۰۰۰	۲,۳۵۰,۰۰۰	۲,۳۵۰,۰۰۰							برنامه حمل و نقل شهری و روستایی	۱۵۰۲۰۰۴۰۰۰	
۲	۱,۳۵۰,۰۰۰	۱,۳۷۷,۰۰۰	۱,۳۷۷,۰۰۰							شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران	۱۱	۱۵۳۰۰۰
۲	۱,۳۵۰,۰۰۰	۱,۳۷۷,۰۰۰	۱,۳۷۷,۰۰۰							برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	۱۵۰۲۰۱۲۰۰۰	

درصد نسبت تغییرات نسبت به سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۴	جمع کل	اعتبارات سال ۱۳۹۵				هدف کمی			دستگاه - برنامه	شماره دستگاه برنامه	طبقه‌بندی
			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع	اختصاصی	هزینه‌ای	هزینه واحد	مقدار	سنجه عملکرد			
۲۷	۵,۱۳۲,۵۵۸	۶,۵۳۷,۰۶۵	۶,۵۳۷,۰۶۵							سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی، شرکت مادر تخصصی	۱۲	۱۵۳۰۰۰
.	.	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰							برنامه قانونگذاری	۱۰۰۱۰۰۳۰۰۰	
.	.	۱	۱							برنامه راهبردی سیاست عمومی کشور	۱۰۰۲۰۳۳۰۰۰	
.	.	۶۷,۵۰۰	۶۷,۵۰۰							برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۰۰۲۰۵۴۰۰۰	
۲۰۷	۹۶,۰۰۴	۲۹۴,۲۵۴	۲۹۴,۲۵۴							برنامه اقدامات تأمینی و مدیریت بحران	۱۲۰۱۰۵۰۰۰	
-۲۷	۸۲,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰							برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	۱۵۰۲۰۱۲۰۰۰	
۱	۳,۴۹۳,۳۸۷	۳,۵۲۳,۱۴۴	۳,۵۲۳,۱۴۴							برنامه ارتقای شاخص‌های درمانی	۱۶۰۲۰۰۴۰۰۰	
.		۳۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰							برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۷۰۱۰۳۳۰۰۰	
.		۲۹۲,۱۶۶	۲۹۲,۱۶۶							برنامه گسترش ورزش همگانی	۱۷۰۲۰۰۴۰۰۰	
۲۹	۵۱۶,۵۰۰	۶۶۵,۸۲۴	۳۱۴,۱۲۶	۳۵۱,۶۹۸	۱۵۵,۰۰۰	۱۹۶,۶۹۸				سازمان هواپیمایی کشوری	۱	۱۴۸۵۰۰
-۷	۱۸۴,۴۸۰	۱۷۱,۲۸۵		۱۷۱,۲۸۵	۷۹,۵۰۰	۹۱,۷۸۵				برنامه ایمنی حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۰	
.		۱۰۹,۴۰۴		۱۰۹,۴۰۴	۴۹,۵۰۰	۵۹,۹۰۴				برنامه برنامه‌ریزی حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۰	
.		۱۷,۹۴۴		۱۷,۹۴۴	۷,۵۰۰	۱۰,۴۴۴				برنامه تأمین امنیت هوانوردی	۱۳۰۳۰۰۹۰۰۰	
.		۵۱,۰۴۵		۵۱,۰۴۵	۱۸,۵۰۰	۳۲,۵۴۵				برنامه توسعه هوانوردی و ترانزیت	۳۰۳۰۱۰۰۰۰	
۳,۰۴۱	۱۰,۰۰۰	۳۱۴,۱۲۶	۳۱۴,۱۲۶							برنامه توسعه حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۰	
.	۲,۰۲۰	۲,۰۲۰		۲,۰۲۰		۲,۰۲۰				برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۳۱۰۰۰۴۰۰۰	

درصد نسبت تغییرات نسبت به سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۴	جمع کل	اعتبارات سال ۱۳۹۵				هدف کمی			دستگاه - برنامه	شماره دستگاه برنامه	طبقه‌بندی
			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع	اختصاصی	هزینه‌ای	هزینه واحد	مقدار	سنجه عملکرد			
-۲۹	۵,۱۳۶,۴۰۰	۳,۶۴۲,۰۰۰	۳,۶۴۲,۰۰۰							بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	۱	۱۳۳۷۰۰
.	.	۲۸۰,۰۰۰	۲۸۰,۰۰۰							برنامه راهبری اجرای کلیه امور مربوط به حوزه ساختمان و مسکن	۱۵۰۱۰۰۱۰۰۰	
۲۶-	۴,۵۲۰,۰۰۰	۳,۳۵۱,۰۰۰	۳,۳۵۱,۰۰۰							برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	۱۵۰۲۰۱۲۰۰۰	
.	.	۱۱,۰۰۰	۱۱,۰۰۰							برنامه راهبری، سیاستگذاری، تدوین، برنامه‌ریزی و ترویج ضوابط و مقررات زمین، مسکن و ساختمان	۱۵۰۴۰۰۴۰۰۰	
۱۵	۲۰,۰۰۰	۲۳,۰۰۰		۲۳,۰۰۰		۲۳,۰۰۰				بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - پژوهشکده سوانح طبیعی	۲	۱۳۳۷۰۰
۱۵	۲۰,۰۰۰	۲۳,۰۰۰		۲۳,۰۰۰		۲۳,۰۰۰				برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۸۰۶۰۰۲۰۰۰	
۱۴	۱,۸۰۴,۴۰۰	۲,۰۵۳,۶۳۷	۱,۸۷۵,۷۰۰	۱۷۷,۹۳۷		۱۷۷,۹۳۷				سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور	۱	۱۰۵۶۰۰
۱,۶۲۷	۴۹,۰۰۰	۸۴۶,۱۹۹	۷۳۱,۲۰۰	۱۱۴,۹۹۹		۱۱۴,۹۹۹				برنامه ارائه خدمات شهری و روستایی	۱۵۰۲۰۰۱۰۰۰	
۲۲,۴۰۲	۵,۰۰۰	۱,۱۲۵,۱۱۱	۱,۱۰۰,۰۰۰	۲۵,۱۱۱		۲۵,۱۱۱				برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی	۱۵۰۲۰۰۴۰۰۰	
-۶۳	۴۲,۹۵۰	۱۵,۷۵۴		۱۵,۷۵۴		۱۵,۷۵۴				برنامه نظارت و پایش بر اجرای ساماندهی کالبد	۱۵۰۲۰۱۰۰۰۰	
۲۹	۳۴,۵۰۰	۴۴,۵۰۰	۴۴,۵۰۰							برنامه ارائه خدمات آب شهری و روستایی	۱۵۰۳۰۰۳۰۰۰	
-۵۶	۱۶,۰۳۸	۷,۰۰۰		۷,۰۰۰		۷,۰۰۰				برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۵۰۴۰۰۱۰۰۰	
-۹	۱۶,۵۵۳	۱۵,۰۷۳		۱۵,۰۷۳		۱۵,۰۷۳				برنامه آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای و مهارتی	۱۸۰۲۰۰۵۰۰۰	
.	۹۶,۰۰۰	۹۶,۰۰۰		۹۶,۰۰۰		۹۶,۰۰۰				شورای عالی استان‌ها (کمک)	۴	۱۰۵۰۰۰
.	۹۶,۰۰۰	۹۶,۰۰۰		۹۶,۰۰۰		۹۶,۰۰۰				برنامه بررسی، مطالعه، تحقیق و ارائه خط‌مشی در حوزه اجتماعی	۱۰۲۱۲	
-۳	۳,۲۶۱,۰۰۰	۳,۱۵۵,۰۰۰	۳,۱۵۵,۰۰۰							شهرداری تهران	۸	۱۰۵۰۰۰

درصد نسبت تغییرات نسبت به سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۴	جمع کل	اعتبارات سال ۱۳۹۵				هدف کمی			دستگاه - برنامه	شماره دستگاه برنامه	طبقه‌بندی
			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع	اختصاصی	هزینه‌ای	هزینه واحد	مقدار	سنجه عملکرد			
۵	۲,۹۹۵,۰۰۰	۳,۱۵۵,۰۰۰	۳,۱۵۵,۰۰۰							برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی	۱۵۰۲۰۰۴۰۰۰	
-۶	۹۶۰,۰۰۰	۹۰۰,۰۰۰	۹۰۰,۰۰۰							شهرداری کرج	۹	۱۰۵۰۰۰
-۶	۹۶۰,۰۰۰	۹۰۰,۰۰۰	۹۰۰,۰۰۰							برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی	۱۵۰۲۰۰۴۰۰۰	
۰	۱,۱۹۴,۰۳۳	۱,۲۰۰,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰							شهرداری مشهد	۱۰	۱۰۵۰۰۰
۰	۱,۱۹۴,۰۳۳	۱,۲۰۰,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰							برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی	۱۵۰۲۰۰۴۰۰۰	
۶	۱,۱۱۰,۰۰۰	۱,۱۸۰,۰۰۰	۱,۱۸۰,۰۰۰							شهرداری اصفهان	۱۱	۱۰۵۰۰۰
۶	۱,۱۱۰,۰۰۰	۱,۱۸۰,۰۰۰	۱,۱۸۰,۰۰۰							برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی	۱۵۰۲۰۰۴۰۰۰	
۳۶	۱,۱۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰							شهرداری شیراز	۱۲	۱۰۵۰۰۰
۳۶	۱,۱۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰							برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی	۱۵۰۲۰۰۴۰۰۰	
۷	۱,۱۲۱,۷۶۹	۱,۲۰۰,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰							شهرداری تبریز	۱۳	۱۰۵۰۰۰
۷	۱,۱۲۱,۷۶۹	۱,۲۰۰,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰							برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی	۱۵۰۲۰۰۴۰۰۰	
-۱۵	۱,۰۰۰,۰۰۰	۸۵۰,۰۰۰	۸۵۰,۰۰۰							شهرداری اهواز	۱۴	۱۰۵۰۰۰
-۱۵	۱,۰۰۰,۰۰۰	۸۵۰,۰۰۰	۸۵۰,۰۰۰							برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی	۱۵۰۲۰۰۴۰۰۰	
-۵	۶۸۲,۰۰۰	۶۵۰,۰۰۰	۶۵۰,۰۰۰							شهرداری قم	۱۵	۱۰۵۰۰۰
-۵	۶۸۲,۰۰۰	۶۵۰,۰۰۰	۶۵۰,۰۰۰							برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی	۱۵۰۲۰۰۴۰۰۰	
۵۳	۴۲۵,۲۴۴	۶۵۰,۰۰۰	۶۵۰,۰۰۰							شهرداری کرمانشاه	۱۶	۱۰۵۰۰۰
۵۳	۴۲۵,۲۴۴	۶۵۰,۰۰۰	۶۵۰,۰۰۰							برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی	۱۵۰۲۰۰۴۰۰۰	

مآخذ: لایحه بوجه سال ۱۳۹۵ و قانون بودجه سال ۱۳۹۴.

۳. ردیف‌های متفرقه

تدوین بودجه و طبقه‌بندی آن بر مبنای جایگاه و مسئولیت محاسباتی دستگاه اجرایی، تعیین‌کننده روابط دستگاه اجرایی با خزانه‌داری است، و به اطلاعات مالی- اداری و نیز ماهیت هزینه‌ها و مسئولیت‌های سازمان‌های اجرایی در چارچوب یک طبقه‌بندی سازمانی و برنامه‌ای و فصول هزینه رابطه معناداری می‌بخشد. حال اگر دستگاه اجرایی مشخص نباشد و اعتبار تحت طبقه‌بندی فصل - برنامه‌ای قرار نگیرد این اعتبارات در قالب ردیف‌های متفرقه پیش‌بینی و تصویب می‌شوند، علاوه بر آن، اعتباراتی برای سود کارمزد و تعهدات دولت پیش‌بینی می‌شود که این اعتبارات در قالب بخش‌های ششم و هفتم اعتبارات، آرایش می‌یابند که در ادبیات بودجه‌ای به اعتبارات آرایش یافته در قالب «ردیف - دستگاه»، «ردیف متفرقه» ردیف‌های بخش‌های ششم و هفتم «ردیف‌های اعتباری» می‌گویند. ردیف‌های اعتباری بر اساس قواعد تقریباً مشخصی یک شماره طبقه‌بندی شش رقمی دارند. که قابلیت شناسایی دستگاه را تا حدودی فراهم می‌کند.

ایجاد ردیف‌های متفرقه به معنای تعیین اعتبار، بدون دستگاه اجرایی مسئول (پاسخگو

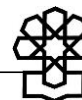
نبودن دستگاه متولی در قبال تکالیف موضوعه) و بدون طبقه‌بندی و برنامه می‌باشد، از این منظر آن دسته از اعتبارات ردیف‌های متفرقه که قابلیت قرار گرفتن ذیل برنامه و دستگاه مشخص را دارند، باید از جداول مربوطه استخراج و تحت برنامه و دستگاه اجرایی ذیربط الحاق گردند. از سوی دیگر منابع اعتباری می‌بایستی بر اساس برنامه‌ای خاص صورت پذیرد که داشتن اهداف کمی یکی از ضروریات آن برنامه خواهد بود، با مروری بر جدول (۹) لایحه بودجه که برآورد ردیف‌های متفرقه را دربر دارد، می‌توان چنین برداشت کرد که اعتبارات موضوعه می‌تواند همراه با توزیع مناسب‌تر تحت برنامه و دستگاه‌های موضوعه از جمله؛ وزارت کشور، وزارت راه و شهرسازی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و تشکیلات وابسته به آنها قرار گیرد که این مسئله چندین سال است که مورد تذکر کارشناسی قرار گرفته است. به‌عنوان نمونه می‌توان اعتبارات مندرج در طبقه‌بندی‌های متفرقه شامل طبقه‌بندی‌های (۱۰) از اعتبارات قسمت یارانه‌ها و (۷۶) از اعتبارات قسمت ردیف‌های موردی (موقت)) را به ذیل برنامه و دستگاه بنیاد مسکن انقلاب اسلامی انتقال داد.

در برخی از ردیف‌ها، حجم وسیعی از موضوعات اجرایی در قالب یک ردیف گنجانده شده است و مشخص نیست که برای هر موضوع، چه مقدار اعتبار در نظر گرفته شده است و نتیجه آن چه خواهد بود و اساساً متولی انجام آن مأموریت چه دستگاهی است؟

جدول ۹ لایحه بودجه. برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه در سال ۱۳۹۴

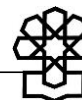
(میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی شماره	عنوان	هزینه‌ای	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع	مصوب ۱۳۹۴	درصد تغییرات سال نسبت به سال ۱۳۹۵ ۱۳۹۴
.	جمع کل	۲۷۹,۳۱۸,۰۲۸	۲۵۴,۵۵۴,۱۱۲	۵۳۳,۸۷۲,۱۴۰	۵۱۰,۲۸۵,۹۲۰	۵
۵۲۰۰۰۰	اعتبارات یارانه‌ها	۱۳۰,۶۳۰,۰۰۰	۶,۲۰۰,۰۰۰	۱۳۶,۸۳۰,۰۰۰	۱۳۶,۹۸۰,۰۰۰	۰
۷	طرح‌های توسعه و حمایت‌های مالی و بهبود حمل‌ونقل عمومی شهرها زیر ۱۰۰۰۰ نفر	.	۵۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۰
۸	تخفیف عوارض پروانه، حمایت‌های مالی و تراکم و ایجاد تأسیسات عمومی مسکن مهر	.	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰
۹	زیرساخت مسکن مهر (سهم دولت)	.	۲,۵۰۰,۰۰۰	۲,۵۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۵
۱۰	یارانه سود تسهیلات مسکن روستایی	.	۲۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۰
۱۳	یارانه بلیت حمل‌ونقل همگانی و یارانه بلیت مترو تهران و قطار شهری سایر شهرها (۱۷۰۰ میلیارد ریال یارانه بلیت حمل‌ونقل)	۲,۴۵۰,۰۰۰	.	۲,۴۵۰,۰۰۰	۲,۴۵۰,۰۰۰	۰
۱۴	یارانه سود تسهیلات مسکن مهر	.	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰
۱۸	اعتبارات موضوع هزینه‌های صدور پروانه‌های ساختمانی، عوارض شهرداری، هزینه‌های انشعاب آب و فاضلاب و برق و گاز	۵۰,۰۰۰	.	۵۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	۰
۵۳۰۰۰۰	اعتبارات متمرکز درآمد - هزینه	۱۰۳,۰۲۸,۵۰۱	۱۲۸,۴۷۹,۵۰۰	۲۳۱,۵۰۸,۰۰۱	۲۶۱,۴۶۳,۷۷۸	-۱۱
۱۲	وزارت راه و شهرسازی- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - حساب ۱۰۰ حضرت امام خمینی (ره)-تأمین مسکن محرومین سراسر	۳۲۴,۰۰۰	.	۳۲۴,۰۰۰	۳۶۰,۰۰۰	-۱۰
۱۴	سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای - اجرای قانون ایمنی راه‌ها و راه‌آهن و اجرای بند «۵» ماده (۱۸) قانون تنظیم بخشی	.	۷۲,۹۰۰	۷۲,۹۰۰	۸۱,۰۰۰	-۱۰
۳۳	حقوق و عوارض گمرکی واردات واگن و تجهیزات شرکت‌های قطار شهری (جمع - خرجی)	۴۵۰,۰۰۰	.	۴۵۰,۰۰۰	۴۵۰,۰۰۰	۰
۳۴	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - موضوع اجازه اخذ وجه بابت سند تک‌برگی تعویض سندهای مالکیت برای اجرای ثبت نوین و هزینه تفکیک	۶۰۰,۰۰۰	۴۱۷,۰۰۰	۱,۰۱۷,۰۰۰	۱,۱۰۲,۵۰۰	-۸

طبقه بندی شماره	عنوان	هزینه ای	تملك دارایی های سرمایه ای	جمع	مصوب ۱۳۹۴	درصد تغییرات سال نسبت به سال ۱۳۹۵ ۱۳۹۴
۳۷	اعتبارات موضوع واگذاری زمین و تأسیسات پادگانها	۰	۲۲۵,۰۰۰	۲۲۵,۰۰۰	۴۵۰,۰۰۰	-۵۰
۴۲	اعتبار موضوع آیین نامه اجرایی ماده (۸) قانون ساماندهی و حمایت مالی از تولید و عرضه مسکن	۸۰,۰۰۰	۳۲۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰	۷۲۰,۰۰۰	-۴۴
۴۵	اعتبار موضوع ماده (۳۷) قانون مالیات بر ارزش افزوده	۴۰۰,۰۰۰	۰	۴۰۰,۰۰۰	۴۰۵,۰۰۰	-۱
۶۲	اعتبارات موضوع اجاره ساختمانها و اراضی دولتی (از جمله امکانات، اماکن و فضاهای آموزشی، فرهنگی، هنری و ورزشی کلیه دستگاههای اجرایی)	۴۰۴,۰۰۰	۰	۴۰۴,۰۰۰	۸۵۹,۵۰۰	-۵۳
۶۵	سازمان راهداری و حمل و نقل جادهای - اعتبارات موضوع ماده (۲۳) قانون نحوه رسیدگی به تخلفات راهنمایی و رانندگی		۵,۴۴۲,۲۰۰	۵,۴۴۲,۲۰۰	۴,۷۵۲,۰۰۰	۱۵
۶۶	اعتبارات موضوع ماده (۲۳) قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و جرائم رانندگی جهت پرداخت به شهرداریها و دهیاریهای کشور		۸,۱۶۴,۸۰۰	۸,۱۶۴,۸۰۰	۷,۱۲۸,۰۰۰	۱۵
۶۷	نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - اعتبارات موضوع ماده (۲۳) قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و جرائم رانندگی	۲,۷۰۰,۰۰۰	۱,۸۳۶,۰۰۰	۴,۵۳۶,۰۰۰	۳,۹۶۰,۰۰۰	۱۵
۷۱	سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور - اعتبار موضوع ماده (۲۱) قانون مدیریت پسماند	۱۴,۵۸۰	۰	۱۴,۵۸۰	۱۶,۲۰۰	-۱۰
۸۸	سازمان راهداری و حمل و نقل جادهای - موضوع اخذ عوارض وسائط نقلیه وارداتی جهت نگهداری و ایمن سازی راههای شریانی کشور	۰	۴۰۵,۰۰۰	۴۰۵,۰۰۰	۴۵۰,۰۰۰	-۱۰
۱۲۹	از رده خارج کردن خودروهای فرسوده و کمک به توسعه و نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی	۰	۳۲۴,۰۰۰	۳۲۴,۰۰۰	۳۶۰,۰۰۰	-۱۰
۱۳۱	- وزارت راه و شهرسازی سازمان راهداری و حمل و نقل جادهای - تهران کرج و کرج قزوین		۴۸,۶۰۰	۴۸,۶۰۰	۴۵,۰۰۰	۸
۱۳۵	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - موضوع درآمد پاسخ الکترونیک به استعلامات و اعلام وضعیت ملک	۳۰۰,۰۰۰	۶۲۷,۱۸۰	۹۲۷,۱۸۰	۱,۰۳۰,۲۰۰	-۱۰
۱۴۳	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - اجرای طرح جامع حدنگار	۳۰۰,۰۰۰	۱,۷۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰
۱۴۹	شرکت عمران شهرهای جدید - اجرای تبصره ذیل ماده (۵) (قانون)	۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۰	۰

طبقه‌بندی شماره	عنوان	هزینه‌ای	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع	مصوب ۱۳۹۴	درصد تغییرات سال نسبت به سال ۱۳۹۵ ۱۳۹۴
	ایجاد شهرهای جدید (جمعی - خرجی) ۱					
۵۴۰۰۰۰	اعتبارات نهادهای خاص	۴,۲۹۳,۱۶۰	۵,۰۳۵,۵۰۰	۹,۳۲۸,۶۶۰	۴,۲۹۳,۱۶۰	۱۱۷
۲	سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور-پرداخت به شهرداری‌ها - موضوع تبصره «۳» ماده (۴۱) قانون مالیات بر ارزش افزوده	۱,۰۰۰,۰۰۰	۳,۲۰۰,۰۰۰	۴,۲۰۰,۰۰۰	۴,۲۰۰,۰۰۰	۰
۵	سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور-پرداخت به دهیاری‌ها - (موضوع تبصره «۳» ماده (۴۱) قانون مالیات بر ارزش افزوده) و خرید ماشین‌آلات	۴۸۰,۰۰۰	۱,۲۸۰,۰۰۰	۱,۷۶۰,۰۰۰	۱,۷۶۰,۰۰۰	۰
۵۵۰۰۰۰	اعتبارات ردیف‌های موردی (موقت)	۶۴,۱۱۴,۰۰۱	۴۹,۰۶۰,۰۰۱	۱۱۳,۱۷۴,۰۰۲	۶۰,۸۲۸,۴۳۰	۸۶
۳	سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور- زمین‌سازی جهت تحرک بخشیدن به اقتصاد مناطق کمتر توسعه‌یافته و حاشیه‌ای و تقویت پیوند با اقتصاد ملی -توازن منطقه‌ای (زیرساخت‌ها) و (کمک‌های فنی و اعتباری)	۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۰
۱۹	(سواحل جنوب - مصوبات سفر مقام معظم رهبری) کمک به ایجاد و توسعه زیرساخت‌ها از جاسک تا گواتر	۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۰
۴۲	معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم - کمک به توسعه زیربناهای روستایی، تکمیل مجتمع‌های آبرسانی و زیرساخت‌های نواحی صنعتی و کمک‌های فنی و اعتباری به توسعه اشتغال روستایی	۰	۲,۵۰۰,۰۰۰	۲,۵۰۰,۰۰۰	۳,۵۰۰,۰۰۰	-۲۹
۴۸	اعتبارات موضوع قانون استفاده متوازن از امکانات کشور و توزیع عادلانه و رفع تبعیض و ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه‌یافته و تحقق پیشرفت و عدالت	۰	۱	۱		□
۴۹	سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی - اعتبارات موضوع طرح‌های بیمارستان‌های کشور از جمله طرح‌های مندرج در جداول (۱۹) و (۲۰)	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۲,۵۰۰,۰۰۰	-۶۰
۵۰	وزارت راه و شهرسازی - توسعه و تکمیل راه‌های روستایی	۰	۶,۰۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰	۵,۵۰۰,۰۰۰	۹
۶۰	توسعه و عمران شهر خرمشهر	۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۰

طبقه بندی شماره	عنوان	هزینه ای	تملك دارایی های سرمایه ای	جمع	مصوب ۱۳۹۴	درصد تغییرات سال نسبت به سال ۱۳۹۵ ۱۳۹۴
۶۱	وزارت راه و شهرسازی - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - کمک به حساب ۱۰۰ حضرت امام خمینی (ره)	.	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰
۶۸	بهسازی بافت فرسوده و حاشیه کلانشهرهای مذهبی (مشهد) ۱	.	۶۰۰	۶۰۰	۶۱۳,۷۳۷	-۲
۶۹	سازمان اوقاف و امور خیریه - احداث و تکمیل و کمک به مساجد و بقاع متبرکه کشور	.	۷۰۰	۷۰۰	۷۰۰	۰
۷۲	ساماندهی حاشیه شهرها	.	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰		
۸۲	کمک های فنی و اعتباری بابت جایگزینی وسایل نقلیه عمومی فرسوده	.	۱,۶۵۰,۰۰۰	۱,۶۵۰,۰۰۰		
	جمع کل بخش	۵۹۰,۹۳۶,۲۷۰	۴۹۲,۶۴۲,۷۹۴	۱,۰۸۳,۵۷۹,۰۶۴	۱,۰۲۷,۴۹۴,۴۲۵	

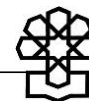
مآخذ: همان.

۴. گذری بر تعرفه‌های درآمدی

در این بخش مواردی از تعرفه‌ها که افزایش نرخ آن مورد توصیه نمی‌باشد در جدول ذیل ارائه می‌شود.

جدول ۱۶. (لایحه) تعرفه‌های درآمدهای موضوع جدول شماره (۵)

ردیف	موضوع تعرفه	عنوان جزء	نرخ تعرفه (ریال)	توضیح
۲	درآمد حاصل از صدور، تعویض و تبدیل گواهینامه رانندگی عادی به هوشمند موضوع ردیف ۱۴۰۱۵۱	صدور گواهینامه پایه دوم رانندگی	۱۰۰,۰۰۰	الف) مبلغ کاهش یابد
		صدور گواهینامه پایه یکم رانندگی	۱۲۰,۰۰۰	ب) مبلغ کاهش یابد
۳	درآمد حاصل از تعویض در تعویض گواهینامه موضوع ردیف ۱۴۰۱۵۲	تعویض گواهینامه عادی به هوشمند	۲۰۰,۰۰۰	الف) مبلغ کاهش یابد
		تعویض در تعویض گواهینامه رانندگی فاقد اعتبار به ازای هر سال	۵۰,۰۰۰	ب) مبلغ کاهش یابد
۴	درآمد حاصل از صدور و تعویض دفترچه بازرسی سرعت موضوع ردیف ۱۴۰۱۵۷	صدور و تعویض دفترچه کنترل سرعت	۲۰۰,۰۰۰	ج) مبلغ کاهش یابد
۱۸	درآمد حاصل از ارائه خدمات ثبتی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ثبت ملک در دفتر املاک موضوع ماده (۱۱۹) قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰/۱۲/۲۶ به ازای هر ۱۰۰۰۰ ریال	۱,۵۰۰	.
		هزینه تفکیک موضوع ماده (۱۵۰) الحاقی مصوب ۱۳۵۱/۱۰/۱۸ به قانون مذکور به قرار هر ده هزار ریال	۵۰۰	.
		پاسخ به استعلامات و اعلام وضعیت املاک (به استثنای استعلام مراجع قضایی) برای پاسخ به استعلام برای املاک ثبت شده به ازای هر سند و املاک جاری به ازای هر پلاک ثبتی و نیز استعلامات از سامانه جامع ثبت شرکت‌ها و مؤسسات تجاری	۱۰۰,۰۰۰	مبلغ کاهش یابد
		پاسخ الکترونیکی به استعلامات بانک جامع (علاوه بر تعرفه فعلی) در مناطق شهری	۳۰۰,۰۰۰	مبلغ کاهش یابد
		پاسخ الکترونیکی به استعلامات بانک جامع (علاوه بر تعرفه فعلی) در مناطق غیرشهری	۱۰۰,۰۰۰	مبلغ کاهش یابد
		واگذاری نقشه کاداستر (به استثنای استعلام مراجع قضایی) - به صورت یکپارچه به ازای هر هکتار	۱,۵۰۰,۰۰۰	مبلغ زیاد است و ضرورت دارد کاهش یابد
		فروش دفاتر پلمپ شده مصرفی دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق (به استثنای استعلام مراجع قضایی)	۲۵۰,۰۰۰	.

ردیف	موضوع تعرفه	عنوان جزء	نرخ تعرفه (ریال)	توضیح
		صدور و تعویض اسناد مالکیت کاداستر (تک برگ)	۵۰۰,۰۰۰	مبلغ زیاد است و ضرورت دارد کاهش یابد
	تعرفه برخی عوارض شهرداری‌ها	عوارض نوسازی یک و نیم درصد (۱/۵٪)		مبلغ زیاد است و ضرورت دارد کاهش یابد
		عوارض سالیانه انواع خودرو ۱/۵ در هزار قیمت فروش کارخانه‌های داخلی و ۱/۵ در هزار ارزش خودروهای وارداتی		
		عوارض صدور گذرنامه و گواهینامه به میزان پنج درصد (۵٪) تعرفه صدور آنها		مبلغ کاهش یابد

منابع و مأخذ

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کشور.
۲. قانون بودجه سال ۱۳۹۴.
۳. قانون مدیریت خدمات کشوری.
۴. قانون برنامه پنجم توسعه.
۵. قانون مالیات بر ارزش افزوده.
۶. قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن.
۷. قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت.
۸. قانون مدیریت حمل و نقل و مصرف سوخت کشور.
۹. سایر قوانین و مقررات موضوعه.
۱۰. گزارش ۷۲۴۶ مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۴۷۱۱

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور ۳۸. بخش مسکن، شهرسازی و مدیریت شهری

نام دفتر: مطالعات زیربنایی (گروه عمران - مسکن و شهرسازی)

تهیه و تدوین: محمدرضا فارسیان

ناظران علمی: محمدرضا محمدخانی، محسن صمدی

متقاضی: کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. بودجه

۲. مسکن و شهرسازی

۳. مدیریت شهری

۴. حمل‌ونقل

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۱۱/۲۶